

REFERAT Børne- og Skoleudvalget d. 12-03-2019

Mødedato Tirsdag d. 12. marts 2019 kl. 08:00

Mødested Mødecenter C, Lokale 29 på Ballerup Rådhus

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Evaluering af pilotprojekt under barnets første 1000 dage.....	4
Samlet status på projekter og indsatser under barnets første 1000 dage.....	7
Kvalitetsrapporter i dagtilbud.....	10
Børne- og Skoleudvalgets studietur i valgperioden 2018-2021.....	13
Opstart af forsøg med fleksibelt skoletilbud i Skovlunde.....	14
Tilsyn med TALENT:10 2018/2019.....	16
Kvalitetsrapporter for skolerne 2018.....	18
Ansøgning fra Skovlunde Skole om dispensation vedrørende folkeskolelovens § 16 b.....	20
Revision af det specialiserede børne- og ungeområde 2018.....	22
Ballerup Kommunes pårørendepolitik.....	24
Indsats med projekt Toilet Heaven 2019.....	26
Ny tandklinikstruktur - anlægsbevilling.....	28
Friarealer ved daginstitutioner - anlægsbevilling.....	31

Punkt 1: Meddelelser

00.01.10-P35-13-18

1. Ballerup Kommune har modtaget et brev fra KL vedrørende justering af folkeskoleloven.

Bilag
1 bilag

2. Undervisningsministeriet udmelder en forsøgsordning omhandlende flere frihedsgrader til folkeskolen. Forsøgsordningen kommer til at omfatte 75 folkeskoler. Det er landets kommunalbestyrelser, der kan søge.

Bilag
1 bilag

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

- 1.1 Til kommunalbestyrelser - Aftale om justering af folkeskoleloven
- 1.2 Udmeldebrev vedrørende rammeforsøg: Frihedsforsøg for folkeskolen

Punkt 2: Evaluering af pilotprojekt under barnets første 1000 dage

29.09.00-A21-2-19

Tidligere behandling

Børne- og Skoleudvalget den 17. april 2018 Punkt 5

Indhold

Sammendrag

I forbindelse med budget 2018 blev der afsat midler til arbejdet med barnets første 1000 dage (indsats 3.01 og indsats 3.02). Med denne sag gøres der status over det delprojekt under barnets første 1000 dage, der handler om pilotprojektet i distrikt Skovlunde om kvalitet i samarbejdet mellem Sundhedsplejen og dagtilbud om en god start i dagtilbud.

Det foreslås, at lederen af Sundhedsplejen og de fem distriktsdagtilbudsledere planlægger den videre proces om implementering og tilpasser erfaringerne fra pilotprojektet til de enkelte distrikter.

Baggrund

I budgetaftale 2018 blev det besluttet at afsætte midler til samarbejde om børns trivsel og udvikling (indsats 3.01). I projektet deltager sundhedspleje og dagtilbud.

Intentionen er at styrke det tværprofessionelle samarbejde og øge den faglige samt den borgeroplevede kvalitet gennem fælles indsatser til gavn for barnets trivsel, sundhed, udvikling og læring samt familiens trivsel.

Sagsfremstilling

Samarbejde om børns trivsel og udvikling

Pilotprojektet omhandler et kvalitetsløft af overleveringssamtalerne og kommunikationen mellem Sundhedsplejen og dagtilbud. Pilotprojektet har haft fokus på at forbedre arbejdsgange og ensarte procedurer ved overgangen fra hjem til dagtilbud, så det sikres, at relevant viden fra sundhedsområdet overleveres og den tidlige opsporing bliver systematisk.

I pilotprojektet i Skovlunde er der blevet afprøvet følgende indsatser:

- Nyt koncept for overleveringssamtaler fra hjem til dagtilbud
- Ekstra mødregruppebesøg ved pædagog og sundhedsplejerske
- Forældretemaaftener ved pædagog og sundhedsplejerske.

I pilotprojektet skulle der deltage mindst 40 familier svarende til 40 overleveringssamtaler, 5-6 mødregruppebesøg og 2 forældretemaaftener.

I perioden fra maj til december 2018 fik 109 familier tilsendt spørgeskema og tilbud om samtale. Der blev gennemført 64 samtaler, 10 mødregruppebesøg samt 1 forældretemaaften. Dermed er succeskriterierne for pilotprojektet opfyldt - på nær afholdelse af forældretemaaftener (1 i stedet for 2).

I forbindelse med evaluering af pilotprojektet er medarbejdere og ledere i dagtilbud og Sundhedsplejen blevet interviewet. Her peges entydigt på, at samarbejdet mellem sundhedspleje og dagtilbud er blevet styrket, og at systematikken højner kvaliteten af overleveringssamtalen og overgangen for barnet. Overleveringssamtalerne foregår nu også efter den samme struktur i hele distriktet, hvilket er med til at sikre en ensartet kvalitet på tværs af de fem børnehuse. Dermed er det overordnede formål med pilotprojektet opfyldt.

Der er desuden blevet udsendt evalueringsspørgsmål til de forældre, der havde udfyldt spørgeskemaet til overleveringssamtalen og deltaget i overleveringssamtalen med sundhedsplejerske og pædagog.

Der blev sendt evalueringsspørgsmål til 54 familier. Der er 39 forældre, der har svaret delvist, og 28 forældre, der har svaret på alle spørgsmål. Der var 10 spørgsmål i alt. Nedenstående er en opsummering af besvarelserne:

- Udbytte af overleveringssamtale: Der er 21 forældre, der svarer, at de har fået et middel eller stort udbytte af overleveringssamtalerne. 7 forældre svarer, at deres udbytte var under middel.
- Samarbejde mellem sundhedsplejersken og pædagogen i forbindelse med overleveringssamtalen: 17 forældre oplevede ikke, at der var et samarbejde mellem sundhedsplejerske og pædagog, mens 12 oplevede, at der var et samarbejde.

- Værdien af at sundhedsplejersken deltog i overleveringssamtalen: 10 forældre svarede, at sundhedsplejerskens deltagelse i samtalen gav lille værdi, mens 7 svarede at det gav stor værdi.
- 8 forældre har skrevet i kommentarfeltet, og de giver stort set alle udtryk for, at det kun er nødvendigt med deltagelse af sundhedsplejerske i samtalerne, hvis det er familier med udfordringer. Alle kommentarer er fra forældre, der ikke selv mener, at de har udfordringer.

Blandt besvarelserne fra forældre og medarbejdere er der enighed om, at deltagelse af sundhedsplejerske i overleveringssamtalen giver mest mening, når det er familier med udfordringer. Den tidlige opsporing bliver dog sværere, hvis overleveringssamtalen i nuværende form ikke er for alle familier. Det er administrationens vurdering, at der vil være en større risiko for, at familier med udfordringer ikke bliver opsporet, hvis der ikke bliver afholdt overleveringssamtale med deltagelse af sundhedsplejerske.

Konklusion og anbefalinger:

På baggrund af resultaterne fra evalueringen og erfaringerne fra pilotprojektet anbefaler administrationen, at indsats 1 og 2 fortsætter i distrikt Skovlunde med følgende justeringer:

- Ved velfungerende familier deltager sundhedsplejersken den første halve time. Sundhedsplejens overskydende tid bruges til at hjælpe forældre med at udfylde skemaer ved behov.
- Mødregruppebesøg med pædagog reduceres fra 2,5 til 2 timer
- Forældretemaaftener i den nuværende form nedlægges
- Formål med overleveringssamtale og sundhedsplejerskens deltagelse gøres mere tydeligt for forældrene
- Der skal findes en varig løsning på udsendelse af spørgeskema til forældre i e-boks
- Der skal udarbejdes en informationsvideo til forældrene om udfyldelse af spørgeskema og formålet med overleveringssamtalen.

Desuden anbefales, at der påbegyndes en proces i forhold til at udbrede samarbejdsformen til de øvrige distrikter. Det forventes, at samarbejdsformen skal tilpasses de enkelte distrikters udfordringer og behov, fordi der kan være væsentlige forskelle distrikterne imellem.

I det videre arbejde med at implementere et styrket samarbejde mellem dagtilbud og sundhedspleje i alle distrikter, foreslås indtænkt de tildelte 1 mio. kr. fra Budget 2018 til kvalitet i 0-2 års dagtilbud (Den gode modtagelse, indsats 3.02), som er fordelt til Dagplejen/distriktsinstitutionerne samt de tildelte 1 mio. kr. fra Budget 2019 til kvalitet i dagtilbud (Kvalitet i dagtilbud, indsats 3.02), så der laves en samlet plan for anvendelsen af midlerne i hvert distrikt.

Der forelægges en sag for Børne- og Skoleudvalget med forslag til fordeling af midlerne samt beskrivelse af udbredelsen af samarbejdet mellem dagtilbud og Sundhedsplejen og anvendelsen af midlerne i hvert distrikt.

Indsatsen evalueres i foråret 2021 med henblik på at træffe beslutning om evt. videreførelse.

På Børne- og Skoleudvalgets møde deltager leder af Sundhedsplejen Maria Bjørking, distriktsleder Merete Klepp og centerchef Eva Borg fra Social og Sundhed under behandlingen af sagen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

I budgetaftale 2018 blev det besluttet at tilføre 0,762 mio. kr. i 2018, 0,938 mio. kr. i 2019, og 0,9 mio. kr. i 2020 og frem til samarbejde om børns trivsel og udvikling.

Den samlede pulje på ca. 0.9 mio. kr. dækker spædgruppeindsatsen, Sundhedsplejens deltagelse i Fællesskabsmodellen og pilotprojektets distrikter. Sidstnævnte tildeltes 110.000 kr. i 2016, 285.700 kr. i 2019 og 245.000 kr. i 2020 og 2021. Ud af midlerne til pilotprojektet er en mindre del afsat til administration af spørgeskemasystemet, mens den resterende del af midlerne fordeles forholdsmæssigt mellem distrikterne.

På dette møde behandles en sag om status på alle indsatserne under overskriften "Barnets første 1000 dage". Her fremgår det, at der i 2019 er 1 mio. kr. til "Den gode modtagelse", 285.700 kr. til pilotprojektet og yderligere 1 mio. kr. til videreudvikling af arbejdet med kvalitet i dagtilbud i barnets første dage. Administrationen, distriktsdagtilbudsledere og Sundhedsplejen anbefaler, at midlerne fra pilotprojektet tænkes og anvendes sammen med midlerne fra "Den gode modtagelse" og midlerne fra Budget 2019. Dermed er der 2.285.000 kr. til rådighed i 2019 og lidt mindre de følgende år, således at det bliver en samlet og mere solid indsats.

De tildelte midler til et distrikt skal fordeles mellem dagtilbud og sundhedspleje. Administrationen udarbejder en nøgle, der fordeler midler mellem dagtilbud og Sundhedsplejen.

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Centrene for Social og Sundhed, Børne- og Ungerådgivning samt Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Evalueringen af pilotprojekt under barnets første 1000 dage tages til efterretning.
2. Lederen af Sundhedsplejen og distriktsdagtilbudslederne planlægger den videre proces om implementering og tilpasser erfaringerne fra pilotprojektet til de enkelte distrikter.

Beslutning

Indstillingen godkendt

Bilag

Evalueringsnotat om pilotprojekt under barnets første 1000 dage

Punkt 3: Samlet status på projekter og indsatser under barnets første 1000 dage

29.09.00-A21-2-19

Tidligere behandling

Børne- og Skoleudvalget den 4. december 2018 Punkt 4

Indhold

Sammendrag

Sagen indeholder en status på projekterne under barnets første 1000 dage. Derudover fremsættes et forslag til, at midlerne fra "Den gode modtagelse" (1 mio. kr. fra Budget 2018) samt midlerne fra Budget 2019 til at udvikle det arbejde med kvalitet i dagtilbud, der blev igangsat med budgettet for 2018 (1 mio. kr. - punkt 3.3), lægges sammen med midler fra pilotprojektet, således at de fem distrikter/Dagplejen og Sundhedsplejen kan samtænke og målrette midlerne til en samlet indsats.

Baggrund

I budgetaftale 2018 blev der besluttet at tilføre 0,762 mio. kr. i 2018, 0,938 mio. kr. i 2019 samt 0,9 mio. kr. i 2020 og frem til samarbejde om børns trivsel og udvikling (indsats 3.01), som består af følgende initiativer:

1. Kvalitetsløft af overleveringssamtalerne og kommunikation mellem Sundhedsplejen og dagtilbud (pilotprojekt i distrikt Skovlunde).
2. Sundhedsplejen bliver en del af Fællesskabsmodellen
3. Styrket samarbejde med forældrene om deres børns trivsel herunder forældretemaaftener for alle forældre og en spædbarnsgruppe for de særligt udsatte.

Derforuden blev der tilført en ekstra ressource til kvalitet i 0-2 års dagtilbud (Den gode modtagelse) på 1 mio. kr. årligt til og med 2021 (indsats 3.02).

I budgetaftale 2019 blev der afsat 1 mio. kr. i 2019 og 3 mio. kr. årligt i perioden 2020-2022. Heraf anvendes 1 mio. kr. hvert år til at udvikle arbejdet med kvalitet i 0-2 års dagtilbud, der blev igangsat med budgettet for 2018 (indsats 3.02). De resterende midler afsættes til et muligt fondssamarbejde, hvor fokus er på at styrke indsatsen for de mest udsatte børn og deres forældre endnu mere.

Sagsfremstilling

Samarbejde om børns trivsel og udvikling (budgetaftale 2018, indsats 3.01)

Indsats 1: Kvalitetsløft af overleveringssamtalerne og kommunikation mellem Sundhedsplejen og dagtilbud.

Der har været igangsat et pilotprojekt i distrikt Skovlunde, som har haft til formål at forbedre arbejdsgange og ensarte procedurer ved overgange fra hjem til dagtilbud, så det sikres, at relevant viden fra sundhedsområdet overleveres og den tidlige opsporing bliver systematisk.

I pilotprojektet har der været afprøvet følgende spor:

- Nyt koncept for overleveringssamtaler fra hjem til dagtilbud
- Mødregruppebesøg ved pædagog og sundhedsplejerske
- Forældretemaaftener ved pædagog og sundhedsplejerske.

Pilotprojektet afrapporteres i en selvstændig sag på dette møde.

Indsats 2: Sundhedsplejen bliver en del af Fællesskabsmodellen.

Sundhedsplejen har siden 2018 deltaget fast i Fællesskabsmodellens koordineringskonferencer i alle distrikter i Ballerup Kommune. Sundhedsplejens deltagelse er med til at sikre, at sundhedsviklen også er repræsenteret i koordineringskonferencerne og kobles sammen med andre tiltag. Derved kan der dannes en helhedsvurdering af barnet/familien. Sundhedsplejens deltagelse er desuden med til at styrke det tværprofessionelle samarbejde og giver et bedre kendskab til hinandens fagområder.

Indsats 3: Styrket samarbejde med forældrene om deres børns trivsel herunder forældretemaaftener for alle forældre og en spædbarnsgruppe for de særligt udsatte.

For udsatte børn og forældre er der brug for en særlig indsats, hvorfor der er igangsat en spædgruppe samt forældretemaaftener for denne gruppe. Spædgruppen skal supplere det tilbud, der eksisterer i Ballerup Familiehus for svært socialt udsatte familier. Spædgruppen skal således være for forældre, der ikke er i målgruppen for familiehusets tilbud, men stadig har et behov for at styrke forældrekompetencen. Spædgruppen er suppleret med et målrettet forløb for forældre med et særligt behov, bestående af forløb på fem temaaftener med en sundhedsplejerske, en kvindelig psykolog samt en mandlig psykolog. Temaaftensforløbet støtter op om den enkelte forældres trivsel, parforholdets trivsel og forældrenes relation til deres barn og dermed barnets trivsel og udvikling.

Ekstra ressource til kvalitet i 0-2 års dagtilbud - Den gode modtagelse (budgetaftale 2018, indsats 3.02)

Der blev gjort status over dagtilbuddenes indsats i forbindelse med anvendelse af 1 mio. kr. ekstra til en særlig indsats for de 0-2 årige i dagtilbud på Børne- og Skoleudvalgets møde den 4. december 2018, punkt 4.

Videreudvikling af arbejdet med kvalitet i dagtilbud (budgetaftale 2019, indsats 3.3)

Der er i Budget 2019 og frem afsat 1 mio. kr. årligt til at videreudvikle arbejdet med kvalitet i dagtilbud.

Administrationen, distriktsdagtilbudsledere og Sundhedsplejen anbefaler, at midlerne fra pilotprojektet tænkes og anvendes sammen med midlerne fra "Den gode modtagelse" og midlerne fra Budget 2019. Dermed er der 2.285.000 kr. til rådighed i 2019 og lidt mindre de følgende år, således at det bliver en samlet og mere solid indsats.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

I budgetaftale 2018 blev der afsat midler til samarbejde om børns trivsel og udvikling (spædgruppe, pilotprojekt og Sundhedsplejens deltagelse) (indsats 3.01) og ekstra ressourcer til kvalitet i 0-2 års dagtilbud (Den gode modtagelse) (indsats 3.02). I budgetaftale 2019 blev der afsat midler til fondsansøgning og videreudvikling af kvalitet i dagtilbud.

Samlet budget

I kr.	2018	2019	2020	2021
Pilotprojekt/videreførelse af projekt	110.000	285.750	245.750	245.750
Sundhedsplejen del af fællesskabsmodellen	264.000	264.000	264.000	264.000
Spædbarnsgruppe og forældretemaaftener	349.500	349.500	349.500	349.500
Kvalitet i 0-2 års dagtilbud- Den gode modtagelse	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Videreudvikling af kvalitet i dagtilbud - Budget 2019		1.000.000	1.000.000	1.000.000
Afsat til fondsansøgning - Budget 2019			2.000.000	2.000.000

Bilag

0 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Centrene for Social og Sundhed, Børne- og Ungerådgivning samt Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Status om barnets første 1000 dage tages til efterretning.
2. 1 mio. kr. fra "Den gode modtagelse" (Budget 2018) samt 1 mio. kr. fra Budget 2019 til at udvikle arbejdet med kvalitet i dagtilbud lægges sammen med midler fra Pilotprojektet, således at de fem distrikter/dagplejen og

Sundhedsplejen kan samtænke og målrette midlerne til en samlet indsats.

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 4: Kvalitetsrapporter i dagtilbud

28.00.00-A00-4-18

Tidligere behandling

Børne- og Skoleudvalget den 15. august 2018 Punkt 7

Indhold

Sammendrag

Det foreslås, at der fremover udarbejdes kvalitetsrapporter på henholdsvis kommune- og distrikts-/dagplejeniveau hvert andet år. Der fremlægges forslag til indhold i kvalitetsrapporterne - herunder brug af kvalitetssikringssystemet KIDS.

Baggrund

Børne- og Skoleudvalget besluttede i august 2018, at der skulle igangsættes et arbejde med at fastlægge indhold og proces for tilvejebringelse af et samlet materiale til drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet. I budget 2019 blev der afsat et årligt beløb på 0,3 mio. kr. til indkøb og drift af et kvalitetssikringssystem til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Sagsfremstilling

På baggrund Børne- og Skoleudvalgets beslutning blev der i efteråret 2018 nedsat en arbejdsgruppe bestående af distriktsdagtilbudsleder, to pædagogiske ledere, to pædagoger, BUPL, PMF samt ledelse og konsulenter fra Center for Skoler, Institutioner og Kultur. Arbejdsgruppen har arbejdet med at præcisere formål, form og indhold i materialet.

Det anbefales at indføre en kvalitetsrapport på dagtilbudsområdet. Formålet blev defineret som følger:

Kvalitetsrapporten er et materiale, som beskriver status, udvikling og progression på dagtilbudsområdet i Ballerup Kommune, og som:

- Relaterer til Ballerup kommunes visioner, strategier og indsatser på 0-18 års området.
- Tager udgangspunkt i de kvalitetsparametre, som forskning i pædagogisk kvalitet peger på som betydningsfulde for børns trivsel, udvikling og læring
- Er meningsfuldt og hjælpsomt i forhold til at kvalificere dagtilbuddenes arbejde med de pædagogiske læringsmiljøer.
- Understøtter og udvikler en evaluerende kultur.
- Er et ledelsesværktøj, der kan vise styrker og udviklingsområder i både børnehuse og i distriktet som helhed.
- Systematisk redegør for data, der kan sammenlignes.
- Giver den politiske ledelse en mulighed for at følge og præge dagtilbudsområdet.
- Giver interne og eksterne samarbejdspartnere et indblik i området.

Kvalitetssikringssystem

Arbejdsgruppen har undersøgt udbuddet af redskaber til sikring af pædagogisk kvalitet. Gruppen vurderer, at det mest hjælpsomme værktøj i forhold til ovennævnte formål er KIDS, som er et redskab til vurdering og udvikling af kvalitet i daginstitutioner.

KIDS tager udgangspunkt i de kvalitetsparametre, som forskning i pædagogisk kvalitet peger på som betydningsfulde for børns trivsel, udvikling og læring. KIDS består af 105 spørgsmål til læringsmiljøet, fordelt i ni kategorier. Spørgsmålene "scores" på en fem-trinsskala, - det kan ske både på papir og elektronisk, og resultaterne kan trækkes ud på alle niveauer.

Arbejdsgruppen foreslår at:

- Alle pædagoger observerer egen stue i 3,5 time (anbefalet af KIDS) og samtidig udfylder de scoringsark.
- Pædagogisk leder observerer alle stuer én dag og samtidig udfylder scoringsark.
- Konsulent observerer på to stuer én dag og samtidig udfylder de scoringsark.

Observationer og scoringer foretages af såvel pædagoger, ledere og konsulenter hvert andet år.

Konsulenternes observationer fungerer samtidig som tilsyn. De følges op af en samtale i børnehuset, som tilsammen med pædagogers og leders scoring danner baggrund for de anerkendelser og anbefalinger til børnehuset, som vil indgå i kvalitetsrapporten. Det er vigtigt for arbejdsgruppen (og for distriktslederne), at de gode, udviklingsorienterede elementer, som kendes fra det nuværende tilsyn, bibeholdes. Det imødekommer denne organisering.

Når alle børnehuse i distriktet har haft tilsyn, afholdes der en kvalitetssamtale, hvor centerchefen drøfter distriktets kvalitet og udviklingsperspektiver med den samlede ledelse af distriktet.

Arbejdsgruppen vurderer, at denne måde at bruge KIDS på:

- Giver et bredt udviklingsperspektiv, som børnehuset kan bruge til at arbejde med den pædagogiske kvalitet på tværs og på enkelte områder.
- Giver et bredt ejerskab, fordi mange medarbejdere indgår.
- Giver forskellige perspektiver med forskellige observatører, hvilket giver et godt udgangspunkt for drøftelser af kvaliteten.
- Giver den pædagogiske leder anledning til at komme tættere på kerneopgaven.

Kvalitetsrapporternes form og indhold

Arbejdsgruppen anbefaler, at der hvert andet år udarbejdes en fællesrapport og fem distriktsrapporter samt en dagplejerapport. Fællesrapporten indeholder:

- En beskrivelse af fakta for området, herunder strukturelle data som andelen af pædagoger blandt personalet mv.
- En beskrivelse af de overordnede politikker, visioner og indsatser på dagtilbudsområdet.
- En beskrivelse af resultaterne i sprogvurderingerne (3 år og 0. klasse), antallet af skoleudsættelser mv.
- KIDS-resultater på kommuneniveau.

Distrikts-/dagplejerapporterne beskriver:

- Fakta for distriktet, herunder strukturelle data som andelen af pædagoger blandt personalet mv.
- Hvordan man konkret arbejder med forskellige indsatser i distriktet.
- En beskrivelse af resultaterne på distriktsniveau i sprogvurderingerne (3 år og 0. klasse), antallet af skoleudsættelser mv.
- KIDS-resultaterne på distriktsniveau, samt de anerkendelser og anbefalinger, som resultaterne giver anledning til.

På den måde arbejdes der både med kvalitetsparametre, hvad angår strukturel kvalitet (eksempelvis andelen af pædagoguddannede i personalegruppen), proceskvalitet (observationer af læringsmiljøerne) og resultat kvalitet (eksempelvis resultaterne i sprogvurderingerne).

Det foreslås konkret, at der første gang indgår beskrivelser af distrikternes/dagplejens arbejde med:

- Læreplaner og evalueringskultur
- BAL (Ballerups Analyse af Læringsmiljøer)
- Sprogarbejdet
- Forældresamarbejdet
- Samarbejde på tværs i distriktet
- Kontinuitet og sammenhæng for børnene
- Åbningstider i børnehusene.

Inden arbejdet med næstfølgende kvalitetsrapport, vil Børne- og Skoleudvalget få forelagt forslag til konkret indhold af denne, - i lighed med den model, som kendes fra skolernes kvalitetsrapport.

På Børne- og Skoleudvalgets møde deltager distriktsleder Susanne Froberg, pædagogisk leder Malene Herbst Andersen, pædagogerne Malene Tschentscher og Heidi Nilsson, FTR BUPL Cindie Christoffersen, FTR FOA Christian Vistrup, afdelingsleder Lotte Aabye og konsulent Lena Høgh fra Center for Skoler, Institutioner og Kultur under behandlingen af sagen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser udover 0,3 mio. kr., som allerede er afsat i budgettet.

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Der udarbejdes kvalitetsrapporter på henholdsvis kommune- og distrikts-/dagplejeniveau hvert andet år.
2. Ballerup Kommunes dagtilbud anvender kvalitetssikringssystemet KIDS som beskrevet.
3. De første kvalitetsrapporter udarbejdes med det beskrevne indhold.
4. Der træffes beslutning om det konkrete indhold forud for hver ny omgang kvalitetsrapporter.

Beslutning

Indstillingen godkendt med disse bemærkninger:

- Anvendelsen af KIDS udrulles distriktsvis. Udvalget ønsker at få forelagt en evaluering af arbejdet med KIDS, når det har været anvendt i det første distrikt.
- Der tilføjes "herunder samarbejdet med forældrebestyrelser og husråd" under punktet forældresamarbejde.
- Udgifterne til pædagogernes tidsanvendelse i forbindelse med KIDS indgår i budgetforhandlingerne for 2020.

Sagens forløb

05-02-2019 Børne- og Skoleudvalget

Udsættes

Bilag

Kvalitet i dagtilbud

Punkt 5: Børne- og Skoleudvalgets studietur i valgperioden 2018-2021

00.05.11-G01-2-19

Tidligere behandling

Børne- og Skoleudvalget den 5. februar 2019 Punkt 2

Indhold

Sammendrag

Der forelægges forslag til tidspunkt for afholdelse af Børne- og Skoleudvalgets studietur.

Baggrund

Kommunalbestyrelsen har i valgperioden 2018-2021 afsat budget til bl.a. studieture for de stående udvalg. Beløbet skal dække udvalgets deltagelse i konferencer og seminarer på udvalgets område, kurser for udvalgets medlemmer og studieture. Budgettet dækker også udvalgsspecifikke abonnementer på tidsskrifter.

Sagsfremstilling

På Børne- og Skoleudvalgets møde den 5. februar 2019 blev det fastlagt, at udvalget ønsker en studietur med fokus på barnets første 1000 dage og den fortsatte implementering af BAL (Ballerups Analyse af Læringsmiljøer), herunder det tværgående samarbejde. Børne- og Skoleudvalget lægger vægt på, at erfaringerne fra studieturen er overførbare, så konteksterne skal være sammenlignelige.

Der skal nu fastsættes et tidsrum, hvor studieturen kan finde sted. Herefter udarbejder Center for Skoler, Institutioner og Kultur et forslag til rejsemål og indhold.

Følgende perioder i efteråret 2019/foråret 2020 er mulige i forhold til den politiske mødekalender:

- Uge 43 fra tirsdag middag
- Uge 47 fra tirsdag middag
- Uge 9 fra tirsdag morgen
- Uge 22 fra tirsdag morgen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Børne- og Skoleudvalget havde ved den fireårige valgperiodes start et samlet budget på 272.000 kr. til konferencer, seminarer og studieture mv.

I Budget 2019 blev der vedtaget en besparelse på de politiske konti, som formentlig betyder en besparelse på i alt 60.000 kr. for Børne- og Skoleudvalget for 2019-2021.

Børne- og Skoleudvalget har brugt ca. 110.000 kr., så fra d.d. og til udgangen af valgperioden er der ca. 100.000 kr. til rådighed.

Bilag

0 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Der fastsættes et tidsrum for afholdelse af Børne- og Skoleudvalgets studietur.

Beslutning

Indstillingen godkendt med denne bemærkning:
Uge 47 fastsættes som tidsrum for studieturen.

Punkt 6: Opstart af forsøg med fleksibelt skoletilbud i Skovlunde

17.03.00-A00-1-19

Indhold

Sammendrag

Med henblik på at gøre særligt sårbare elever klar til en ungdomsuddannelse både fagligt, socialt og personligt har skoleledelsen på Skovlunde Skole, klubledelsen i Skovlunde og ledelsen i Center for Børne- og Ungerådgivning indgået et samarbejde om en specifik målgruppe af elever, jf. nedenstående, som p.t. ikke har deres daglige gang i skolen.

Det er hensigten med forsøget, at elever, som af forskellige årsager ikke p.t. går i skole, i løbet af tre måneder gradvist kommer tilbage til almenskolen eller i andet uddannelsesrettet forløb. Der tages udgangspunkt i, at eleverne i Rampen, som tilbuddet kaldes p.t., på baggrund af en specifik uddannelsesplan undervises uden for skolen af såvel lærere som pædagoger.

Økonomien til forsøget hentes i de relevante fagcentre.

Sagen forelægges til orientering i både Kultur- og Fritidsudvalget samt Børne- og Skoleudvalget.

Baggrund

Med udgangspunkt i folkeskolelovens § 33 foretages i første omgang et forsøg med et midlertidigt alternativt tilbud til ældre elever i Skovlunde som på baggrund af fx skolevægring, angst, diagnoser eller fravær ikke p.t. har deres daglige gang på skolen.

Det er vurderingen, at målgruppen vil have gavn af et midlertidigt tilbud, som skal gøre eleverne parate til igen at indgå i almenskolen og være et alternativ til, at eleverne permanent udskilles fra almenskolen.

Sagsfremstilling

Skovlunde Skole har i øjeblikket en række elever, som ikke eller kun sjældent går i skole. For på sigt at gøre eleverne klar til at begå sig i almenskolen og med det sigte at gøre de unge uddannelsesparate oprettes et midlertidigt alternativt tilbud på tværs af skolen i Skovlunde, klubben i Skovlunde og Center for Børne- og Ungerådgivning. Formålet med forsøget er, at:

- Fastholde de unge i skoletilbud
- Opbygge og udbygge de unges skoletilknytning
- Kombinere skole med praktik, brobygning til ungdomsuddannelse, mesterlære mv., der vil kunne skabe trivsel for de unge med fokus på job og uddannelse
- Arbejde med de unges personlige og sociale kompetencer samt deres trivsel som forudsætning for motivation for at deltage i et skoletilbud.

Helt konkret vil forsøget betyde, at der oprettes op mod 2-3 klasser med ca. 8 elever i hver klasse, hvortil der kobles en lærer og en pædagog - gerne på tværs af skole og klub. Hertil knyttes der løbende faglærere til klassen. Det vil som udgangspunkt være pædagogen, som er den gennemgående tryghedsperson for de unge.

Efter tre måneder i Rampen er det tanken, at de unge, som har haft gavn af indsatsen, skal vurderes i forhold til det videre forløb, hvor der enten kan ses i en innovationsretning, hvor fokus rettes mod praktik og det erhvervsrettede eller i en studieretning, hvor fokus rettes mod en ungdomsuddannelse med fokus på sociale og personlige redskaber.

Det er planen, at de enkelte unges uddannelsesplaner evalueres mindst fire gange årligt.

Økonomien til en opstart af forsøget vil blive sammensat på tværs af sektorer og centre og således, at Center for Børne- og Ungerådgivning bidrager med 250.000 kr., Center for Skoler, Institutioner og Kultur med 300.000 kr. og Skovlunde Skole med 400.000 kr., så den samlede startkapital til forsøget - i en pilotfase - bliver på 950.000 kr., svarende til frikøb af ca. to årsværk.

For Skovlunde Skole skal udgiften ses i sammenhæng med dels de nuværende udgifter til eleverne, bl.a. i forhold til støttetimer og i forhold til en kommende betaling for visitation til specialiseret undervisning.

Klubben i Skovlunde vil bl.a. kunne bistå med personale og lokaler mv.

Det forventes, at forsøget kan iværksættes snarest muligt og gerne allerede fra april måned.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser, da der er tale om allerede bevilgede midler.

Bilag

0 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Orienteringen om opstart af forsøg med fleksibelt skoletilbud i Skovlunde tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning

Børne- og Skoleudvalget vil gerne se en status på forsøget i efteråret 2019.

Punkt 7: Tilsyn med TALENT:10 2018/2019

17.01.00-A26-1-19

Indhold

Sammendrag

Der orienteres om, at der er afholdt tilsyn i Ballerup Kommunes 10. klassetilbud TALENT:10. Tilsynsrapporten forelægges til orientering. Tilsynet har givet anledning til enkelte anbefalinger, men ingen påbud.

Baggrund

Ballerup Kommune har det overordnede ansvar for undervisningen i 10. klasse efter folkeskoleloven og påser, at NEXT Uddannelse København, Ballerup (Københavnsområdets største udbyder af ungdomsuddannelser) varetager undervisningen i overensstemmelse med driftsoverenskomsten samt folkeskoleloven med tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer, mv.

Tilbuddet TALENT:10 omfatter 10. klasseundervisning med et indhold, der rammesættes af både folkeskoleloven og bekendtgørelsen for erhvervsrettet uddannelse i 10. klasse (EUD10).

Sagsfremstilling

Ballerup Kommunes 10. klassetilbud, TALENT:10, er et tilbud, som er placeret på NEXT i Ballerup. NEXT har ansvar for den daglige undervisning, ledelse og drift af TALENT:10. Opgaven er, at TALENT:10 skal være begyndelsen på en ungdomsuddannelse og ikke kun afslutningen på folkeskolens grunduddannelse.

Ballerup Kommune fører tilsyn med tilbuddet. Tilsyn gennemføres derfor én gang årlig, og tilsynet er en kombination af observationer og gennemsyn af skriftligt materiale (skema, årsplaner, lærerbesætning m.m.). Der er denne gang foretaget observationer i forhold til elever, ansatte, ledelse, fysiske rammer, undervisning, ungdomsmiljø, trivsel og tilfredshed samt samarbejde, samt foretaget fokusgruppeinterview med elevgrupper og lærerne.

Ved afslutningen af tilsynet har Center for Skoler, Institutioner og Kultur givet en række anerkendelser og anbefalinger til TALENT:10.

Anerkendelse for

Med udgangspunkt i observationer af undervisningen og interview med lærere og elever anerkender tilsynet, at TALENT:10 arbejder målrettet med at skabe velfungerende faglige og sociale læringsmiljøer for alle elever og lykkes godt med det, hvilket eleverne tydeligt giver udtryk for

- Såvel lærere som elever fremhæver TALENT:10 som velfungerende, relevant og samarbejdsorienteret både fagligt og socialt.
- Eleverne oplever, at 10. klasse er relevant, og flere giver udtryk for, at de har stort personligt udbytte af at gå her.
- Tilsynet opfatter ledelse og lærere som meget engagerede og målrettede i forhold til elevernes forventninger, mål og engagement.

Anbefaling om

- Tilsynet anbefaler, at lærerteamet sætter fokus på undervisningsdifferentiering, herunder organisering af det kollegiale samarbejde i klasserummet, når det er muligt. Dette er begrundet i, at tilsynet har en formodning om, at hvis der arbejdes med elevernes motivationsorienteringer, vil der kunne skabes gode forudsætninger for i højere grad at differentiere undervisningen, organisere Cooperative Learning grupper samtidig med, at der frigives tid til at vejlede 1:1.
- Tilsynet anbefaler ligeledes, at der prioriteres kompetenceudvikling inden for det specialpædagogiske fagområde, idet en stor del af eleverne er udfordret familiemæssigt, psykisk eller socialt.
- I forlængelse af tilsynets tilbagemelding præsenteres relevant materiale fra Center for Ungdomsforskning, og hvis det modtages positivt, anbefaler tilsynet, at lærerne tilbydes et samarbejde med Center for Ungdomsforskning i form af oplæg, vejledning eller anden form for kompetenceudvikling.

Påbud:

- Der er ikke givet nogen påbud.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Tilsynsrapporten 2018/2019 om 10. klassetilbuddet TALENT:10 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

TALENT: 10 TILSYNSRAPPORT 2018/2019

Punkt 8: Kvalitetsrapporter for skolerne 2018

17.00.00-G01-8-18

Tidligere behandling

Kommunalbestyrelsen den 24. september 2018 Punkt 10

Indhold

Sammendrag

Kvalitetsrapporterne for skoleområdet, der følger op på udviklingen af skolerne, forelægges til godkendelse.

Baggrund

Center for Skoler, Institutioner og Kultur udarbejder hvert år en kvalitetsrapport for hver distriktsskole, de to specialskoler og skoleområdet som helhed jf. § 40a i folkeskoleloven (lovbekendtgørelse nr. 747 af 20. juni 2016). Kvalitetsrapporten skal beskrive skolevæsenets og de enkelte skolers niveau i forhold til nationalt og lokalt fastsatte mål, Kommunalbestyrelsens vurdering af niveauet og opfølgning herpå samt Kommunalbestyrelsens opfølgning på tidligere kvalitetsrapporter.

Sagsfremstilling

Kvalitetsrapporten er bygget op i forhold til de overordnede mål i visionen for skoleområdet "Skole med Vilje". Nedenfor er en kort status på målene.

Mål: Alle lærer optimalt

Gennemsnittet i karakterne i de bundne prøver har i mange år været stigende i Ballerup Kommune. I 2018 er gennemsnittet lavere end i 2017, mens andelen af elever, der fik mindst to er op i niveau med de to foregående år. Kommunes resultater er på niveau med landsgennemsnittet.

De nationale test viser, at der fortsat er brug for at fokusere på det faglige niveau. Der er særlig brug for en indsats i forhold til læsning på mellemtrinnet.

En stigende andel af de unge, der går ud af 9. klasse på en af Ballerup Kommunes skoler, er i gang med en ungdomsuddannelse tre måneder efter. I 2017 var 58 pct. i gang efter tre måneder. Desværre er der ikke sket den samme fremgang 15 måneder efter 9. klasse. På dette tidspunkt er ca. 80 pct. af de unge i gang, og denne andel har været stabil de seneste år. Fra skoleåret 2018/19 er vejledningsindsatsen blevet forstærket på skolerne. Herudover er udskolingslinjerne kommet godt i gang. Målet er, at en større andel af de unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Mål: Alle skaber fællesskaber

Langt de fleste elever i Ballerup Kommunes skoler trives i skolen. Det er positivt, men der ses ingen udvikling endnu. Heller ikke inden for indikatoren "støtte og inspiration", som er den indikator, hvor eleverne er mindst positive, og hvor der har været fokus. De fleste skoler har bl.a. haft fokus på at øge elevernes medbestemmelse i undervisningen. Målet er, at denne indsats vil afspejles i trivselsmålingerne.

I 2018 svarede kun 83 pct. af eleverne i 4.-9. klasse på målingen på kommuneniveau. Denne andel har tidligere ligget omkring 90 pct. I 2019 vil der være skærpet fokus på, at alle elever får mulighed for at deltage i målingen.

Mål: Skolen mestrer fornyelse

Skolestrukturen blev evalueret i 2018. Evalueringen viste bl.a., at den nye ledelsesstruktur har styrket den pædagogiske ledelse af lærere og pædagoger. Evalueringen har også nogle anbefalinger til videreudvikling, som er drøftet med alle ledelsesteam i resultatsamtalerne. Det er fortsat et fokusområde på alle skoler at sikre ledelse tæt på praksis samt at fremstå koordinerede over for lærer og pædagoger.

Det er et stort indsatsområde at udvikle fællesskabende læringsmiljøer på skolerne. Alle skoler er nu i gang med BAL (Ballerups Analyse af Læringsmiljøer) – fire skoler er i fase 2 og tre er i fase 1. Der begynder allerede nu at være tegn på, at den fælles systematik og det fælles sprog på tværs af hele 0-18 årsområdet er på vej. BAL er som redskab blevet godt modtaget på skolerne. BAL er fortsat et indsatsområde de kommende år.

For yderligere at understøtte fællesskabende læringsmiljøer arbejdes med at udvikle ressourcecentre på skolerne, så der er de nødvendige kompetencer til rådighed for lærere og pædagoger. Dette arbejde er i gang og vil fortsætte det kommende år. Der vil i den kommende tid komme yderligere fokus på dette, når den nye ressourcefordelingsmodel for den specialiserede undervisning implementeres.

I kvalitetsrapporten for skoleområdet i Ballerup Kommune, der kan ses som bilag, er status på skoleområdet foldet mere ud. Der er desuden en rapport for hver skole. Skolernes rapporter har været til udtalelse i skolebestyrelserne. Udtalelserne kan også ses som bilag.

På kommende møder i Børne- og Skoleudvalget vil distriktslederne på skift fremlægge deres kvalitetsrapport og redegøre for, hvordan der arbejdes med den.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

15 bilag

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Kvalitetsrapporterne for skolerne godkendes.

Beslutning

Indstilles til godkendelse

Bilag

Kvalitetsrapport for Ballerup Kommune 2018

Kvalitetsrapport for Baltorpskolen 2018

Kvalitetsrapport for Hedegårdsskolen 2018

Kvalitetsrapport for Måløvhøj Skole 2018

Kvalitetsrapport for Skovlunde Skole 2018

Kvalitetsrapport for Skovvejens Skole 2018

Kvalitetsrapport for Kasperskolen 2018

Kvalitetsrapport for Ordblindeinstituttet 2018

Udtalelse fra Baltorpskolens bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Hedegårdsskolens bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Måløvhøj Skoles bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Skovlunde Skoles bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Skovvejen Skoles bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Kasperskolens bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Udtalelse fra Ordblindeinstituttets bestyrelse om kvalitetsrapport 2018

Punkt 9: Ansøgning fra Skovlunde Skole om dispensation vedrørende folkeskolelovens § 16 b

17.02.18-G00-1-19

Indhold

Sammendrag

Skovlunde Skole søger om at fravige reglerne vedrørende skoledagens længde for en 4. klasse frem til sommerferien 2019. Udvalget skal godkende, at formanden for Børne- og Skoleudvalget har godkendt ansøgningen. Herudover skal udvalget tage stilling til finansiering af merudgifterne.

Baggrund

Folkeskolelovens § 16 b giver mulighed for - under bestemte forudsætninger - at afkorte skoledagen ved at konvertere tid og ressourcer fra understøttende undervisning til fagundervisning med to voksne i klassen. Det er skolelederen, der ansøger kommunalbestyrelsen om godkendelse, og der skal forinden indhentes en udtalelse fra skolebestyrelsen. Det er en mulighed, der alene gælder for klasser, der vurderes at have behov for yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering ved hjælp af ekstra personale i klassen. Den ekstra ressource kan være både en pædagog og en lærer.

Regeringen har den 30. januar 2019 indgået aftale med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om justeringer af folkeskolen. Justeringerne omhandler bl.a. reglerne vedrørende skoledagens længde, men de er ikke trådt i kraft endnu.

Sagsfremstilling

Distriktsskolelederen på Skovlunde Skole søger om, at 4.d kan konvertere understøttende undervisning til fagopdelt undervisning med to voksne - typisk en lærer og en pædagog i tre lektioner om ugen frem til sommerferien 2019.

Trivslen i 4.d er udfordret af elevernes indbyrdes forhold, hvor konflikter har fyldt meget. Teamet omkring klassen har arbejdet med en række pædagogiske tiltag i forhold til klassen generelt og enkelte elever specifikt. Der er brugt meget tid på klassemøder og trivselsarbejde, hvilket har været nødvendigt for at gøre eleverne undervisningsparate og inkludere alle i klassens sociale fællesskab, men det har også betydet, at det faglige i en periode har måttet nedprioriteres. I perioder, hvor der arbejdes målrettet, kan det mærkes, at trivslen blandt eleverne bliver bedre, men det opleves også, at eleverne ofte vender tilbage til gamle vaner og handlemønstre, hvis ikke fokus fastholdes.

En forkortelse af skoledagen vil give skolen mulighed for at arbejde målrettet med de problematikker, der er i de forskellige grupperinger og om de forskellige elever i klassen. Det kan være:

- Holddeling med henblik på at være tættere på den enkelte elev og på den måde løfte det faglige niveau.
- Trivselsmøder med mindre grupper af elever, der har brug for hjælp til deres indbyrdes relationer.
- Gruppearbejde, med højere grad af voksenstyring for udvalgte grupper elever, som har brug for hjælp til at lære at fungere godt i et gruppearbejde.
- Fastholde elever med specifikke udfordringer i klassen i en større del af klassens samlede skoledag frem for at ekskludere dem sidst på dagen, hvor de ellers ofte ender i voldsomme konflikter.

Ansøgningen er godkendt af Skovlunde Skoles skolebestyrelse den 23. januar 2019.

Center for Skoler, Institutioner og Kultur vurderer, at ansøgningen ligger inden for rammerne af intentionerne med folkeskolelovens § 16b.

Formanden for Børne- og Skoleudvalget har truffet en formandsafgørelse om at imødekomme ansøgningen, så tre lektioner om ugen i 4.d på Skovlunde Skole kan konverteres til timer med to voksne i klassen frem til sommerferien 2019.

Imødekommelse af ansøgningen betyder en udvidet åbningstid i klubben i én time om ugen frem til sommerferien. Det er aftalt med Klub Skovlunde.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Der er fra budget 2019 afsat en pulje på 100.000 kr. til finansiering af BFO og klubbers udgifter i forbindelse med anvendelse af § 16 b. Klub Skovlunde tilføres 3.000 kr. fra denne pulje for en periode fra nu og frem til sommerferien 2019.

Udgiften har ikke indflydelse på den samlede ramme (ramme 30.30).

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Det godkendes, at formanden har godkendt, at ansøgningen om at konvertere tre lektioners understøttende undervisning til lektioner med to voksne i 4.d på Skovlunde Skole frem til sommerferien 2019.
2. Det godkendes, at der overføres 3.000 kr. til Klub Skovlunde fra puljen til finansiering af anvendelse af § 16 b.

Beslutning

Indstillingen godkendt

Bilag

Ansøgning om konvertering af tid fra understøttende undervisning til to-voksentid

Punkt 10: Revision af det specialiserede børne- og ungeområde 2018

00.32.00-K01-3-19

Indhold

Sammendrag

Revisionen har i november 2018 gennemført revisionsbesøg i Center for Børne- og Ungerådgivning, Familieteam og Handicapteam i Ballerup Kommune.

Revisionen har ved besøget stikprøvevis efterprøvet om forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis. Revisionsrapporten forelægges til orientering.

Baggrund

Revisionen er udført i overensstemmelse med god offentlig revisionsetik, internationale revisionsstandarder, Ballerup Kommunes revisionsregulativ samt bekendtgørelse nr. 552 af 28. april 2015 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for By, Bolig og Landsdistrikters samt Social- og Indenrigsministeriets ressortområder.

Sagsfremstilling

Revisionen har i forbindelse med revisionen af de områder, der er omfattet af refusion og tilskud fra staten, efterprøvet, om:

- De eksisterende interne forretningsgange og instruktioner for (sags) administrationen er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende.
- Det interne ledelses- og kvalitetstilsyn er hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende.
- Anvendelsen af it-systemer er hensigtsmæssig og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Revisionen af bevillingssager inden for hovedområderne "Merudgifter jf. § 41" og "Tabt arbejdsfortjeneste jf. § 42" er foretaget stikprøvevis med udgangspunkt i, at der skal sikres en relevant repræsentativitet. Stikprøverne er udvalgt ud fra en kombination baseret på konkrete og generelle erfaringer med fejlrisiko inden for de enkelte hovedområder samt ud fra et væsentlighedskriterium, hvor der indgår forhold af økonomisk, sagsbehandlingsmæssig, principiel og lokal karakter.

Konklusionen er, at den årlige revision af området ikke har givet anledning til bemærkninger.

Revisionen af bevillingssager inden for hovedområdet Kapitel 11 er der udtaget 12 sager inden for det forebyggende og anbringende område, og konstateret fejl i 4 sager, som efterfølgende er blevet rettet op.

Der er i den samlede revision ikke konstateret fejl af refusionsmæssig betydning, og revisionen konkluderer, at området er varetaget hensigtsmæssigt og efter gældende regelsæt.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Børne- og Ungerådgivning indstiller, at

1. Orienteringen om revision af det specialiserede børne- og ungeområde 2018 tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

Punkt 11: Ballerup Kommunes pårørendepolitik

00.01.10-P22-2-18

Tidligere behandling

Social- og Sundhedsudvalget den 6. november 2018 Punkt 12

Børne- og Skoleudvalget den 13. november 2018 Punkt 17

Indhold

Sammendrag

Godkendelse af Ballerup Kommunes pårørendepolitik. Sagen præsenterer Ballerup Kommunes pårørendepolitik med de indarbejdede høringssvar.

Baggrund

I forbindelse med den politiske aftale for 2018 blev parterne enige om at udarbejde en pårørendepolitik. Medlemmerne af Børne- og Skoleudvalget besluttede på mødet den 13. november 2018 at sende politikken i høring hos Seniorrådet, Handicaprådet, Psykiatrirådet, Frivillighedsrådet, Veteranrådet samt Ungdomsrådet.

Sagsfremstilling

Politikken er udarbejdet i samarbejde med pårørende i Ballerup Kommune og er bygget op om følgende temaer/værdier:

- Anerkendelse
- Samarbejde
- Forventningsafstemning
- Understøtte et liv som pårørende
- Lige vilkår for pårørende
- En koordineret indsats.

Høringsparterne har efterfølgende afgivet høringssvar med det formål at kvalificere politikken. Høringssvarene er samlet og kommenteret i et bilag. De enkelte høringssvar er ligeledes samlet i et bilag. Høringssvarene indeholder primært ønsker om konkrete forslag til udmøntning af pårørendepolitikken.

Pårørendepolitikken er også blevet præsenteret for Social- og Sundhedsudvalget den 5. marts 2019. Efter behandling i Børne- og Skoleudvalget fremlægges pårørendepolitikken for Kommunalbestyrelsen til endelig godkendelse.

I den politiske aftale for 2019 blev parterne enige om at have fokus på implementering af pårørendepolitikken. Pårørendepolitikens værdier og visioner skal udmøntes lokalt ud fra, hvordan det giver bedst mening de enkelte steder. Social- og Sundhedsudvalget samt Børne- og Skoleudvalget ønsker at afholde et fælles møde, hvor udmøntningen af politikken drøftes.

Administrationen anbefaler, at Børne- og Skoleudvalget sammen med Social- og Sundhedsudvalget drøfter følgende punkter:

- Initiativer, der kan have økonomiske konsekvenser. Det handler fx om ansættelse af en pårørendevejleder og om midler til kompetenceudvikling.
- Indsatsområder og opfølgning på initiativerne.

Administrationen vil forud for mødet samle de forslag til konkrete udmøntninger af politikken fra:

- Pårørendekonferencen i 2018
- Involvering af pårørende i processen med at udarbejde pårørendepolitikken
- Høringsparterne.

Forslagene danner grundlag for drøftelsen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

5 bilag

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Børne- og Ungerådgivning indstiller, at

1. Ballerup Kommunes pårørendepolitik indstilles til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.
2. Udmøntningen af pårørendepolitikken drøftes på et fælles møde mellem Børne- og Skoleudvalget og Social- og Sundhedsudvalget.

Beslutning

Indstillingen godkendt

Bilag

Ballerup Kommunes pårørendepolitik - endelige udgave

Høringsudkast - Ballerup Kommunes pårørendepolitik med kommentarer

Samlede høringssvar

Høringsudkast - Ballerup Kommunes pårørendepolitik

Samlede høringssvar med administrationens bemærkninger og indstillinger

Punkt 12: Indsats med projekt Toilet Heaven 2019

82.00.00-G01-19-14

Tidligere behandling

Økonomiudvalget den 11. december 2018 Punkt 14

Indhold

Sammendrag

Med afsæt i de erfaringer som er opnået med projektet Toilet Heaven på Måløvhøj Skole, Afdeling Østerhøj samt gennemførelse af "Toilet Heaven Light", ønskes en drøftelse om, hvordan puljen for 2019 skal anvendes. Parallelt redegøres for et aktuelt behov for at løfte toiletdekningen for Ordblindeinstituttet på Skovlunde Skole, Afdeling Nord, hvilket med fordel kan ske samtidig med gennemførelse af ny tandklinikstruktur samme sted.

Baggrund

I Aftale om budget 2018, punkt 3.24 er der afsat 0,5 mio. kr. årligt til at støtte op om skolernes arbejde med at forbedre elevernes oplevelser ved toiletbrug. Projektet blev drøftet på Økonomiudvalgets møde i september 2018, og det blev aftalt at sætte fokus på, hvordan indsatsen kan udvides yderligere i 2019 og frem.

Sagsfremstilling

Ved behandlingen af sagen på mødet i december 2018, blev det besluttet at gennemføre et reduceret projekt på Baltorpskolen, Afdeling Grantofte. Det er nu gennemført. Projektet er finansieret ved anvendelse af de afsatte midler til Toilet Heaven 2018 samt en medfinansiering fra skolen på ca. 200.000 kr.

I samarbejde med skolens ledelse blev det aftalt, at indsatsen skulle omhandle i alt 29 toiletter, som alle blev renoveret svarende til "Toilet Heaven Light". Det betyder, at der er udskiftet gulvoverflader alle steder, idet lugtgenerne fra fuger i gulvet oftest er den væsentligste årsag til elevernes utilfredshed med toiletterne. Der er endvidere sket en opfriskning af de vægoverflader, som var mest trængende, der er udskiftet vægge og døre, hvor der var "spanske vægge", som gav indkigsgener. Alle spejle er udskiftet til større spejle, som er tilpasset fliserne, og der er udskiftet belysning til LED-lys. Herudover er der generelt udskiftet toiletbørste, toiletpapirholder, papirhåndklædeholder, sæbedispenser, skraldespand og håndspraydispenser, hvor det var nødvendigt. Se bilag med før og efter billeder.

Samlet er der renoveret i alt 71 toiletter som en del af "Toilet Heaven Light".

Sammenholdt med erfaringerne fra det gennemførte Toilet Heaven projekt på Måløvhøj Skole, Afdeling Østerhøj, er det administrationens anbefaling at arbejde videre med en model svarende til "Toilet Heaven Light". På den måde kan alle skoletoiletterne få et kvalitetsløft langt hurtigere. Det er dog fortsat vigtigt at sikre den ledelsesmæssige og pædagogiske indsats, som skal medvirke til en adfærdsændring og øget ansvarlighed.

I forbindelse med projektet om etablering af ny tandklinik på Skovlunde Skole, Afdeling Nord, hvor det er nødvendigt at inddrage Ordblindeinstituttets administrationslokaler, skal der etableres erstatningstoiletter til personalet. Idet personaletoiletterne er integreret i samme toiletkerne som elevtoiletterne, vil det være optimalt at gennemføre en renovering af elevtoiletter på samme tid.

Toiletforholdene for Ordblindeinstituttet har ved flere lejligheder og senest i forbindelse med evalueringen af skolestrukturen været stærkt kritiseret. Der er kun fire toiletter til de ca. 85 elever på Ordblindeinstituttet.

Som en del af tandklinikprojektet er der udarbejdet et projekt for forbedring af toiletforholdene. Med projektet sker der en renovering af de eksisterende fire elevtoiletter, og der etableres yderligere to nye. Herudover etableres der to nye toiletter til personalet ved lærerværelset.

Ombygningen af installationer og etablering af de nye personaletoiletter indgår i tandklinikprojektet, men der er ikke finansiering til renoveringen af eksisterende elevtoiletter og etablering af de to nye elevtoiletter.

Administrationen foreslår på den baggrund, at budgettet til Toilet Heaven 2019 delvis anvendes til elevtoiletterne på Ordblindeinstituttet og delvis anvendes til den fortsatte indsats med "Toilet Heaven Light". Det er administrationens vurdering, at der kan renoveres ca. 20 toiletter i 2019 parallelt med renoveringen af elevtoiletterne på Ordblindeinstituttet.

Det skal bemærkes, at såfremt elevtoiletterne ikke etableres i forbindelse med den igangværende ombygning, vil det blive dyrere senere. Endvidere vil der opstå en situation, hvor lokalet tiltænkt de to ekstra elevtoiletter kommer til at fremstå

uanvendelige og dermed aflåst.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Med afsæt i projektet for renovering af toiletterne på Ordblindeinstituttet er det administrationens vurdering, at der skal anvendes 350.000 kr. til en renovering af de fire eksisterende toiletter samt etablering af to helt nye elevtoiletter.

De resterende 150.000 kr. fra de afsatte driftsmidler til Toilet Heaven i 2019 anvendes til at finansiere "Toilet Heaven Light" svarende til ca. 20 toiletter.

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Økonomiudvalget

Indstilling

Center for Ejendomme indstiller, at

1. Der anvendes ca. 350.000 kr. fra driftsmidlerne til Toilet Heaven 2019 til forbedring af toiletforholdene for eleverne på Ordblindeinstituttet.
2. Der anvendes ca. 150.000 kr. fra driftsmidlerne til Toilet Heaven 2019 til gennemførelse af yderligere ca. 20 toiletter som "Toilet Heaven Light".

Beslutning

Indstilles til godkendelse med denne bemærkning:

Administrationen gjorde opmærksom på, at det vil koste 50.000 kr. at igangsætte på et senere tidspunkt frem for at renovere alle toiletter i samme ombæring.

Bilag

Præsentation Toilet Heaven 2019

Punkt 13: Ny tandklinikstruktur - anlægsbevilling

82.20.00-P20-1-18

Tidligere behandling

Kommunalbestyrelsen den 30. april 2018 Punkt 21

Indhold

Sammendrag

Der er nu udarbejdet projekt på ombygningen af tandklinikken på Skovlunde Skole, Afdeling Nord, med henblik på at udvide den eksisterende klinik og efterfølgende nedlægge klinikken på Skovlunde Skole, Afdeling Syd.

For den igangværende etape på Baltorpskolen, Afdeling Grantoftten foreslår administrationen, at der etableres en supplerende parkeringsplads for personalet. En parkeringsplads med grus er prissat til 0,6 mio. kr.

Projektet søges nu godkendt, så gennemførelsen kan igangsættes. Samtidig søges der frigivet en anlægsbevilling på 6,6 mio. kr. til gennemførelse af projektet, med opstart ultimo medio april 2019.

Baggrund

Med baggrund i budgetaftalen for 2018 blev der i december 2017 besluttet en ny 4-klinikstruktur for Tandplejen i Ballerup Kommune.

Første etape i etableringen af 4-klinikstrukturen startede i 2018. Den omhandler ombygning på Baltorpskolen, Afdeling Grantoftten samt flytning af Tandplejen på Baltorpskolen, Afdeling Rugvænget og Hedegårdsskolen til den ombyggede lokation. Anden etape udgør sammenlægningen af klinikkerne på Skovlunde Skole, Afdeling Nord og Skovlunde Skole, Afdeling Syd til én klinik placeret på Skovlunde Skole, Afdeling Nord.

Sagsfremstilling

I samarbejde med ledelsen af den kommunale tandpleje og ledelsen på skolerne varetager Center for Ejendomme ombygningen af tandklinikkerne.

Status for ombygningen på Baltorpskolen, Afdeling Grantoftten

Efter igangsætning af projektet viste det sig, at der var en række hensyn til husets øvrige funktioner, som ikke var tilstrækkeligt koordineret. Endvidere var der udfordringer i forhold til de eksisterende installationer. For at sikre projektets kvalitet samt økonomi, er tidsplanen ændret med planlagt ibrugtagning den 13. maj 2019.

Der er ikke indregnet udgifter til håndtering af parkeringsforholdene i projektet. Med udvidelsen af tandklinikken forventes et øget pres på den eksisterende parkeringsplads. Idet de trafikale forhold allerede er udfordret på skolen, er det administrationens vurdering, at der bør etableres en supplerende parkeringsplads primært til personalet, således at der kan reserveres korttidspladser på den eksisterende parkeringsplads.

Det anbefales, at der etableres en ny parkeringsplads på græsarealet i forlængelse af hallen. Skoleledelsen oplyser, at arealet stort set ikke anvendes i dag. Parkeringspladsen vil rumme ca. 40 pladser. Det betyder, at der også skal etableres en rampe og krydsning fra den nuværende parkeringsplads over gangstien og ned på græsarealet (se bilag).

Løsning er skønsmæssig vurderet til at koste ca. 0,6 mio. kr. For denne investering etableres en grusparkering, som tillige kan udgøre grundlaget for en asfaltbelægning. Såfremt der efterfølgende ønskes at etablere en løsning med asfaltbelægning, vil omkostningen være yderligere ca. 0,8 mio. kr.

Status for ombygningen på Skovlunde Skole, Afdeling Nord

Der sker en udvidelse fra de to enheder som er på Skovlunde Skole, Afdeling Nord i dag, til fire helt nye enheder. De nye enheder skal alle have røntgen på stolene – til gengæld kan der spares et røntgenrum. Det er administrationens vurdering, at de eksisterende stole ikke kan genanvendes. Det er vurderet ud fra de eksisterende stoles restlevetid, omkostninger ved flytning samt den driftsmæssige kvalitet, det giver at arbejde med fire helt ens enheder. Tandplejen bidrager med et tilskud på 825.000 kr. fra driftsbudgettet til realiseringen af dette kvalitetsløft for den nye klinik.

Udvidelse af den eksisterende tandklinik fra to til fire enheder sker ved at flytte Ordblindelinstitutets administration fra deres nuværende lokaler. Til gengæld får Ordblindelinstitutet den tidligere pedelbolig til deres disposition. Rokaden kræver en mindre ombygning af lokalerne omkring det nuværende lærerværelse samt en mindre istandsætning af pedelboligen.

Ved flytningen nedlægges to personaletoiletter. På den baggrund er udarbejdet et projekt for etablering af to nye toiletter til personalet ved lærerværelset. Herudover er der foreslået at gennemføre en renovering af de eksisterende elevtoiletter og etablere yderligere to nye. Toiletombygningen for eleverne er ikke en del af det godkendte projekt. Der henvises til dagsordenpunktet vedrørende Toilet Heaven 2019, som foreslår en finansiering af dette ekstraarbejde.

Parkeringsforholdene ved den udvidede tandklinik på Skovlunde Skole, Afdeling Nord søges løst ved samarbejde med de omkringliggende boligselskaber eller mindre justeringer ved de nuværende tilkørselsforhold.

Ombygning i forhold til Ordblindeinstituttet forventes at være afsluttet til skolestart sommeren 2019, mens tanklinikken afsluttes kort tid herefter.

Konsekvenser for den fysiske tilgængelighed

Det ene personaletoilet etableres som et handicapt toilet.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Der er i investeringsoversigten afsat et rådighedsbeløb over projekt nr. 485006, Tandklinikstruktur ekstra, på 6,0 mio. kr.

For etableringen af den supplerende parkeringsplads ved Baltorpskolen, Afdeling Grantofte kan der ikke anvises finansiering inden for det afsatte budget til tandklinikprojektet. Administrationen foreslår, at den årlige pulje til renovering af belægnings i skolegårde anvendes til denne opgave i år. Der er afsat 0,75 mio. kr. på budget 2019. Puljen kan sammenlignes med sort pulje til vedligehold af asfalt.

For den anden etape på Skovlunde Skole, Afdeling Nord er der behov for at etablere erstatningstoiletter for Ordblindeinstituttets personale. Herudover er der behov for at forbedre toiletforholdene for eleverne. Renoveringen af personaletoiletterne kan indeholdes i projektet.

Elevtoiletterne udgør en omkostning på ca. 0,35 mio. Der kan ikke anvises finansiering inden for det afsatte budget til tandklinikprojektet. Med henvisning til et andet dagsordenpunkt om anvendelse af Toilet Heaven projektet 2019, foreslår administrationen udgiften finansieret over denne pulje.

Anlægsbevilling

Bevilling

Ønsket bevilling <i>inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, it mv.</i>	6.600.000 kr.
Tidligere bevilling <i>inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, it mv.</i>	0 kr.
Rådighedsbeløb hentet fra projekt nr. 301205 - Renovering af belægnings i skolegårde.	600.000 kr.
Projektets forventede totaludgift (rådighedsbeløb)	6.600.000 kr.

Fordeling af rådighedsbeløb og afledte driftsudgifter

(mio. kr.)	2019	2020	2021	2022	2023
Projektets rådighedsbeløb fordelt på år	6,6				
Afledte driftsudgifter på ramme 30.03 under/efter anlægsprojektet					

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Centrene for Ejendomme samt Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Der gives en anlægsbevilling og frigives et rådighedsbeløb på 6,6 mio. kr. over projekt nr. 485006, Tandklinikstruktur ekstra.
2. Delprojektet om etablering af en supplerende parkeringsplads med grus ved Baltorpskolen, Afdeling Grantofte gennemføres, og der overføres et rådighedsbeløb på 0,6 mio. kr. fra projekt nr. 301205 Renovering af belægninger i skolegårde.

Beslutning

Indstilles til godkendelse

Bilag

Præsentation af ombygning tandplejen ny struktur etape 2

Punkt 14: Friarealer ved daginstitutioner - anlægsbevilling

04.01.10-P20-2-19

Indhold

Sammendrag

I 2019 er der afsat 0,7 mio. kr. på investeringsoversigten til Friarealer v/ daginstitutioner – renovering. Administrationen foreslår, at midlerne frigives til udbedring af afvandingsproblemer på daginstitutioner.

Baggrund

Det er et gennemgående problem, at man ikke kan komme af med nedbør på dagsinstitutionernes friarealer. Problemerne har stået på i en årrække og er efterhånden blevet mere udtalte. Vand på legepladser i rette tid og på rette sted har en stor legeværdi, men vand, der ligger uønskede steder, og som ikke kan finde vej ned i jorden eller henover belægninger til brønde, kan ødelægge både belægninger, bygninger og senere dagligdagen for daginstitutionernes brugere.

Sagsfremstilling

Vandproblemerne skyldes forskellige forhold på de enkelte institutioner. Nogle steder er det afvandingsledninger og brønde, der ikke fungerer, andre steder er det jordens struktur, der gør, at vandet ikke kan sive igennem. Endvidere er der et sted, hvor fejlplacering af legeredskaber har hindret vandets vej hen til eksisterende brønde. Nogle løsninger er lige at gå til, andre kræver en mere omfattende indsats og en etapeplan.

Administrationen prioriterer de daginstitutioner med de mest presserende problemer og fordeler indsatsen således (se bilag):

- Udbedring af de ”lavhængende frugter” – der hvor man for relativt få midler kan gøre stor gavn.
- Planlægning af de mere udviklede problemer og igangsætning af den første etape.

Når medarbejdere fra drift, anlæg og personalet på institutionerne arbejder sammen, kan man tænke helheden ind i de enkelte løsninger. På den måde bliver både generne med vandet løst, legeværdien i friarealerne højnet og den daglige driftsbyrde lettet. Administrationen vil sammen med daginstitutionen finde den løsning hvert sted, der giver mest legeværdig for pengene. Et eksempel på dette kunne være at grave en grøft med overløb til kloak, som kunne udformes som et legeelement på friarealet. Det vil tilmed være en billigere løsning end at udvide afløbssystemet.

Konsekvenser for den fysiske tilgængelighed

Områder der før ikke kunne blive benyttet i store dele af året bliver tilgængelige året rundt.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Der er i investeringsoversigten afsat 0,7 mio. kr. i 2019 på projekt nr. A510111 Friarealer v/ dagsinstitutioner - renovering. Der søges nu om frigivelse af midlerne til projekt nr. A510112 Friarealer v/ dagsinstitutioner 2019. Der er ikke øgede driftsomkostninger forbundet med anlæggene.

Anlægsbevilling

Bevilling

Ønsket bevilling inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, intern projektering, it mv.	700.000 kr.
Tidligere bevilling inkl. bygningsdel, udearealer, inventar, it mv.	0 kr.
Rådighedsbeløb hentet fra andre projekter <u>Projektnummer og projektnavn noteres herunder</u> A510111 Friarealer v/daginstitutioner	700.000 kr.
Projektets forventede totaludgift (rådighedsbeløb)	700.000 kr.

Fordeling af rådighedsbeløb og afledte driftsudgifter

(mio. kr.)	2019	2020	2021	2022	2023
Projektets rådighedsbeløb fordelt på år	0,7				

Afledte driftsudgifter under/efter anlægsprojektet					
--	--	--	--	--	--

Bilag

1 bilag

Beslutningen træffes af

Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Center for By, Erhverv og Miljø indstiller, at

1. Bevillingen finansierer løsninger på afvandringsproblemer på friarealer på dagsinstitutioner.
2. Der gives en anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. i 2019 fra projekt nr. A510111 Friarealer ved daginstitutioner - renovering til projekt nr. A510112 Friarealer v/ daginstitutioner 2019.

Beslutning

Indstilles til godkendelse

Bilag

Præsentation af friarealer ved dagsinstitutioner - anlægsbevilling